

De sacramenten

Een miniserie over doop en avondmaal
Twee preken met vragen voor de huiskringen

Deel 2

Eten: de maaltijd van de Heer

De doop en het avondmaal (hier meestal 'de maaltijd' genoemd) zijn de twee centrale handelingen van de christelijke kerk. We noemen ze ook wel 'de sacramenten.' In de maand april willen we met de Oosterparkkerk wat nader stilstaan bij deze twee sacramenten. Wat betekenen ze eigenlijk? Waarom worden ze eigenlijk zo belangrijk gevonden? En betekenen ze eigenlijk wel wat ik altijd gedacht heb dat ze betekenen.

Omdat de preken binnen de Oosterparkkerk de laatste tijd nogal versnipperd zijn geweest, leek het de kerkenraad een aardige gedachte om een korte serie te houden en dit onmiddellijk te koppelen aan de huiskringen binnen de Oosterparkkerk. Daarom worden nu de beide preken in de serie beschikbaar gesteld voor de huiskringen en geven we daar meteen een aantal verwerkingsvragen bij om de bespreking op de kring te vergemakkelijken.

Hierbij deel 2 in de serie: over het avondmaal

Namens de raad van de Oosterparkkerk:
Martijn Horsman, Amsterdam, 22 maart 2012

in verbinding ooster
leven park
delen kerk met Jezus

ETEN: DE MAALTIJD VAN DE HEER

Zondag 29 april 2012

1 Korintiërs 11: 17-34

Ik kan jullie niet prijzen om jullie samenkomsten. Die doen meer kwaad dan goed. Om te beginnen: ik hoor dat jullie bij jullie samenkomsten in de gemeente partijen vormen. Tot op zekere hoogte geloof ik dat ook. Het is onvermijdelijk dat er partijvorming onder jullie is, zodat duidelijk wordt wie van jullie betrouwbaar is. Alleen, jullie komen niet samen om de maaltijd van de Heer te vieren. Want iedereen eet alleen van wat hij zelf heeft meegebracht, zodat de een honger heeft en de ander dronken is. Hebben jullie soms geen eigen huis waar jullie kunnen eten en drinken? Of verachten jullie de gemeente van God en willen jullie de armen onder jullie vernederen? Wat moet ik hierover zeggen? Moet ik jullie soms prijzen? Dat doe ik in geen geval.

Want wat ik heb ontvangen en aan jullie heb doorgegeven, gaat terug op de Heer zelf. In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam hij een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: 'Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.' Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en hij zei: 'Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.' Dus altijd wanneer jullie dit brood eten en uit de beker drinken, verkondigen jullie de dood van de Heer, totdat hij komt.

Daarom maakt iemand die op onwaardige wijze van het brood eet en uit de beker van de Heer drinkt, zich schuldig tegenover het lichaam en het bloed van de Heer. Laat daarom iedereen zichzelf eerst toetsen voordat hij van het brood eet en uit de beker drinkt, want wie eet en drinkt maar niet beseft dat het om het lichaam van de Heer gaat, roept zijn veroordeling af over zichzelf. Daarom, broeders en zusters, wees gastvrij voor elkaar wanneer jullie samenkomen voor de maaltijd. Wie honger heeft kan beter thuis eten.

Hier voorin de kerk staat een tafel. Heel veel kerken hebben dat, zoiets, voorin. Sommigen noemen het de liturgische tafel. En daarop zijn altijd twee dingen te vinden: een bijbel, ergens in het midden opgeslagen, en een kan met twee bekers. Waarom staan die hier eigenlijk? Op deze manier proberen mensen ruimtelijk tot uitdrukking te brengen wat nu eigenlijk het centrum is van de christelijke kerk. Waar het ten laatste nu eigenlijk om gaat: namelijk, het goede nieuws van God en de gemeenschappelijke maaltijd. Maar in die symboliek zit tegelijkertijd iets schrijnends. Want het is een stilleven geworden waar je eigenlijk niet aan mag komen. Op zulke tafels ligt een bijbel waar niemand meer uit leest en staat een beker waar niemand meer uit drinkt. Kinderen houdt je er een beetje bij weg. Het is bijna kunst geworden. Iets waar je omheen loopt en naar kijkt.

Maar zo is het niet begonnen. Christenen hebben zich altijd beschouwd, niet als mensen die naar een tafel keken, maar als mensen die aan tafel zaten. Die bij elkaar aanschoven om samen te eten. Aan een echte tafel, met brood en wijn dat werd gedeeld.

We hebben net een tekst gelezen, van Paulus, één van de eerste christelijke leiders. Hij schreef aan één van de eerste christelijke kerken in Europa (in Korinte, in het huidige Griekenland) zo'n 20 jaar nadat Jezus gestorven was. En in die tekst die we gelezen hebben, gaat het over samen eten. En hoeveel kritiek Paulus ook heeft op de manier waarop dat gebeurt, voor hem is de uitgangssituatie blijkbaar vanzelfsprekend: christenen komen samen om te eten. De kerk is het beste te omschrijven als: een groep mensen aan de maaltijd. Zo was het in ieder geval voor de eerste christenen.

1. Jezus schuift aan tafel

Ik denk dat ze het vooral geleerd hadden van Jezus zelf. Bedenk wel dat de allereerste christenen Jezus zelf hadden ontmoet en dat ze door Jezus zelf waren uitgenodigd voor een maaltijd. Of sterker: velen hadden meegemaakt hoe Jezus zichzelf *bij hen* uitnodigde. Zo is er het verhaal van Zacheüs, die, omdat hij wat klein van stuk was, in een boom klom om Jezus te zien. Maar Jezus zag hem en zei: kom naar beneden, want ik ben vanavond jouw gast. Dit soort dingen maakten grote indruk op mensen.

Jezus was altijd met mensen aan het eten. En om dat te onderstrepen wordt over hem verteld dat hij niet vastte. Vasten (je gedurende een bepaalde periode onthouden van voedsel of bepaald voedsel) was in zijn tijd een zo algemeen religieus gebruik dat het opviel dat hij en zijn leerlingen er niet aan meededen. Jezus werd daarom zelfs malicieus een vreetzak en dronkaard genoemd door zijn tegenstanders, een vriend van corrupte ambtenaren en hun hoertjes. En wat daar wel van waar is: Jezus at en dronk graag. En hij kwam bij de foute

types over de vloer. Want hij schoof bij iedereen aan tafel, en leek zich er geen zorgen over te maken dat je met sommige types beter niet gesignaleerd kan worden, laat staan dat je bij ze gaat eten.

En als hij ergens at, dan gebeurde er wat. Iets waardoor zijn volgelingen juist deze maaltijden nooit meer vergeten zijn. Hij voerde tafelgesprekken en gebruikte de maaltijd als beeld van wat God met mensen doet. En wat mensen met God doen. Zo zei hij ooit tijdens een feestmaal: *‘Wanneer je door iemand wordt uitgenodigd voor een bruiloftsmaal, kies dan niet de ereplaats, want misschien is er wel iemand uitgenodigd die voorname is dan jij, en dan moet je gastheer tegen je zeggen: “Sta je plaats aan hem af.” Dan zult je beschaamd de minste plaats moeten innemen. Als je wordt uitgenodigd, kies dan de minste plaats, zodat je gastheer tegen je zal zeggen: “Kom toch dichterbij!”* De evangeliën staan vol van dit soort verhalen.

Vind je het gek dat de eerste christenen bij elkaar kwamen om samen te eten? Dit is wat ze altijd met hem gedaan hadden. Jezus had hen samengebracht aan de tafel. En al was hij te gast, voor iedereen voelde hij als de gastheer. En toen hij niet meer onder hen was, bleven ze die maaltijd vieren, ook zonder hem. Nee, op een wonderlijke bleven ze die maaltijd mét hem vieren....

En in de beschrijving van de eerste christelijke kerk, in Jeruzalem, amper 50 dagen na Jezus dood lezen we (Handelingen 2:42): *Ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed.* Zo deden de eerste christenen dat. In het jaar 33 in Jeruzalem en ook in het jaar 55 in Korinte. Voor de eerste christenen gold: christen zijn, betekent: samen eten. Zoals Jezus deed.

2. Samen eten of de Maaltijd van de Heer?

Nu zou je op grond hiervan kunnen zeggen: dat is mooi. Als christen zijn betekent: samen eten, laten we dan ook samen eten. Laat de preek en al het gedoe achterwege, dan doen we waar we als christelijke kerk voor zijn. Dát is nog maar zeer de vraag. Niet omdat de maaltijd niet het hart zou vormen van de christelijke kerk, maar om wat Paulus zegt in de tekst die we gelezen hebben. Een passage uit een brief die hij schrijft aan een groep christenen die precies dit deed: samen eten in de naam van Jezus. En wat zegt Paulus: *Ik kan jullie niet prijzen om jullie samenkomsten. Die doen meer kwaad dan goed.* Wat kan er mis zijn met samen eten? Heel veel.

Hoe moeten we ons de gezamenlijke christelijke maaltijd in Korinte voorstellen? Waarschijnlijk deden ze iets wat in Amsterdam ook wel eens op feestjes gebeurt, bijvoorbeeld bij een gezamenlijke picknick: iedereen neemt iets te eten mee en vervolgens wordt daar samen van gegeten. Kerkgebouwen waren er niet, dus je deed het bij iemand thuis, bij iemand die een beetje ruimte had, en dus ook meestal wat meer geld. Iemand die dus ook vaak zorgde voor een groot deel van het eten. Er daarbij ontstaat blijkbaar verdeeldheid. Dat is tot daar aan toe, zegt Paulus. Toen Jezus mensen opriep hem te volgen, wilden sommigen dat wel, maar anderen niet en dat op zich is al een vorm van verdeeldheid. Maar deze verdeeldheid hier, zegt Paulus, kan echt niet. Het is een verdeling op basis van inkomen, en in die tijd betekent dat meteen ook: op basis van maatschappelijke status. Want: sommigen nemen veel eten mee en hangen dronken tafel en anderen kunnen blijkbaar alleen maar hongerend toekijken.

Misschien is het voor ons niet voor te stellen dat zoiets gebeurt. In die tijd, voor de Korintiërs, was het haast niet voor te stellen dat zoiets NIET zou gebeuren. Dat heeft alles te maken met hoe men in die tijd gewend was een maaltijd te vieren. In het Romeinse rijk had men de gewoonte om maaltijden te houden waarbij er een onderscheid werd gemaakt naar afkomst: de hoofdgasten dicht bij de gastheer, de slaven als bedienend personeel. Zo deed je dat. Dus als je een maaltijd viert in de naam van Jezus, dan doe je dat net zo. De rijke gastheer en zijn vrienden zitten om hem heen, de armen zitten in de patio. En je laat de christelijke slaven voor je rennen. Zo deed je dat. *Do as the Romans do.*

Wie hier is onlangs getrouwd? Als je mensen voor de maaltijd uitnodigt hoe werkt dat dan? Hoe was de tafelschikking? De maaltijd is in culturen altijd een bevestiging van de sociale verhoudingen. Het bevestigt wie je vrienden zijn, wie er aan de top staan en wie niet. Wie er wel bij horen en wie niet. Het punt is namelijk dat binnen een kerkelijke gemeenschap vaak precies dezelfde regels gelden als in de maatschappij. En als de christelijke gemeente samenkomt (ik weet niet of jij daar ervaring mee hebt), of het nou is om samen te eten of te bbq-en of te zingen: hoe is dat samen zijn? Is het een bevestiging van hoe altijd al de verhoudingen zijn geweest, Jezus of niet? In onze standenloze maatschappij zijn de mechanismen van onderscheid en uitsluiting ongetwijfeld subtieler. Maar zijn ze afwezig?

Is de christelijke kerk, nee, concreter, de Oosterparkkerk, als het bij elkaar komt voor de maaltijd een plek waar de sterken in het sociale netwerk centraal staan? Waar vriendschappen bevestigd worden, oftewel, de relaties met mensen die ongeveer net zo zijn als jij? Is dat wat het betekent om samen te eten in de naam van Jezus? En waarin is de kerk anders als gezonde en geslaagde mensen samenscholen rond hun eigen eten? Is dat de maaltijd van de Heer?

3. Weet wat je eet...

Jullie komen niet samen om de maaltijd van de Heer te vieren..., zegt Paulus.

Als mensen bij elkaar komen om samen te eten, al is het in naam van Jezus, dan is dat blijkbaar nog niet de Maaltijd van Jezus. Want hij heeft iets heel anders laten zien. Paulus organiseert een 'weet wat je eet'-campagne avant la lettre. Hij zegt: allemaal leuk en aardig dat jullie samen eten, maar heb je wel door wat je eigenlijk eet? En weet je niet dat het heel gevaarlijk is als je niet goed weet wat je eet? Dat is toch een aardige link met de manier waarop wij onze voedselveiligheid beleven: velen zeggen dat we losgeraakt zijn van de producten die we eten. We hebben geen band meer met ons voedsel en weten niet meer wat we eten. En we realiseren ons dat dit ook gevaarlijk kan zijn in verband met massale besmettingen: we moeten weten wat we eten.

En dat is precies wat Paulus zegt. Hij refereert aan wat Jezus zelf ooit zei, bij zijn laatste maaltijd met zijn vrienden. Tijdens de maaltijd stelde twee 'gangen' centraal (als de wijn een 'gang' mag heten) *Want wat ik heb ontvangen en aan jullie heb doorgegeven, gaat terug op de Heer zelf. In de nacht waarin de Heer Jezus werd uitgeleverd nam hij een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood en zei: 'Dit is mijn lichaam voor jullie. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken.'* Zo nam hij na de maaltijd ook de beker, en hij zei: *'Deze beker is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Doe dit, telkens als jullie hieruit drinken, om mij te gedenken.'* Dus altijd wanneer jullie dit brood eten en uit de beker drinken, verkondigen jullie de dood van de Heer, totdat hij komt.

Dit is mijn lichaam voor jullie... Nou klinkt dat een beetje eng. Is het werkelijk zo dat je het lichaam en bloed van Jezus zelf eet? Waarschijnlijk zeiden ze het uit kwaadwillendheid, misschien dachten ze het echt, maar er werd door sommigen beweerd dat de christenen een stelletje kannibalen waren, die zich op hun geheime meetings te buiten gingen aan mensenvlees. Zo is dat ook wel eens geïnterpreteerd in de christelijke traditie: alsof op een geheimzinnige manier brood en wijn ook echt veranderden in lichaam en bloed van Jezus. Maar het is en blijft gewoon brood en wijn. Maar tegelijk is Jezus zelf daarin aanwezig. Hij deelt zichzelf geestelijk uit. Hij geeft zichzelf volledig weg, tot in de dood. Je viert de dood van Jezus.

Dat is geen oproep om somber te doen. Het is een kritische noot op hoe er in deze wereld met elkaar gegeten wordt. Want waar mensen samen aan tafel schuiven om te eten, daar kan onrecht heersen en willekeur. Hoe gezellig de maaltijd ook kan zijn, soms is het juist gezellig omdat de lastige dingen worden ontkend, de dwarse mensen worden buitengesloten. Aan de maaltijd kan onderdrukking zijn door autoritaire vaders of moeders. En wil de dood van Jezus nou niet net zeggen dat daar een eind aan komt? Daarom zegt Paulus: de doop is sterven met Christus, daarom zegt Paulus, de maaltijd is de dood van Christus vieren. Omdat de dood van Christus zeggen wil, dat er aan al het gedonder een einde komt. Omdat het Koninkrijk van God de verhoudingen in deze wereld juist bekritiseert en zal veranderen en dus ook kritisch is op hoe jij en ik aan tafel schuiven... Als je dit niet ziet, of als je dit niet zien wilt, eet dan niet, zegt Paulus. Het gaat hier tenslotte om het lichaam van de Heer. Weet je wel wat je viert, zegt Paulus. Jouw feestje? Weet je wel wat je eet, zegt Paulus. Jouw brood? Of is het jouw wijn die je drinkt? Nee, het is het lichaam van Christus.

4. Je eet niet voor jezelf

En daarmee maakt hij een geweldige woordspeling. Want wat is het lichaam van Christus bij Paulus? Altijd en overal: de kerk. Nee, niet die abstractie die er zo vaak van gemaakt wordt, maar gewoon, precies die groep mensen tegen wie Paulus het heeft. Die mensen die daar verzameld zijn voor de maaltijd. *Dit is mijn lichaam,* zegt Jezus. En terwijl hij zichzelf bedoelt, bedoelt hij tegelijkertijd al die mensen die aangeschoven zijn aan tafel. Dat betekent het om deel te hebben aan Jezus. En daarom is het in het christelijke denken onmogelijk om deel te hebben aan Jezus zonder deel uit te maken van de gemeenschap rond Jezus. Als Jezus zegt *dit is mijn lichaam* - en hij deelt zichzelf uit - dan nodigt hij je uit niet naar het brood te blijven staren, zelfs niet om voorbij het brood naar hem te kijken. Maar hij nodigt je uit om de blik opzij te werpen. Naar die ander in wie Jezus zich uitdeelt.

Je komt toch niet naar de maaltijd om je honger te stillen? Het is eigenlijk absurd wat Paulus hier zegt. 'Ja, zeg, Paulus, als wij niet meer naar de maaltijd komen om onze honger te stillen, wat is dan het hele punt van eten?' En daar heeft Paulus waar hij je hebben wil. Inderdaad, je komt niet naar de maaltijd van de Heer om je honger (en dat is meer dan fysieke honger) te stillen. Je honger stil je maar thuis. Je bent hier voor iets anders, je bent hier voor *de ander*. Dat is eten met Jezus en dat is eten als Jezus. Christen worden, is aanschuiven aan tafel, zoals Jezus dat deed. De mensen in Jezus' dagen begrepen dit al niet. Dat hij aanschoof, niet om zich vol te eten en te drinken, maar om iets te komen brengen. Zozeer, dat ook waar hij te gast was, hij zich als een gulle gastheer gedroeg.

Je kunt het ook zo zeggen: De laatste die er voor jezelf aan tafel toe doet, dan ben jijzelf. Jouw honger, jouw verlangen, jouw dromen, jouw positie, jouw status, die doen er niet toe aan de tafel van de Heer. *Broers*

en zussen, wees gastvrij voor elkaar, zegt Paulus. Bij de maaltijd dus, waar er toch maar één de gastheer kan zijn in de letterlijke zin van het woord. En typerend voor een gastheer of gastvrouw is dat die overal mee bezig is, behalve met zichzelf. De christelijke maaltijd of het avondmaal, is niet de plek voor goede voornemens. Het is de plek voor goede daden, de plek om het Koninkrijk van God vorm te geven. De dwarse, eigenwijze, maar daarom juist diep menselijke realiteit van Jezus waar degene die niets te vertellen heeft, niet interessant, misschien wel lastig en vervelend is, in het centrum van de belangstelling staat. En ik weet ook niet hoe we dat vorm moeten geven. Maar het moet misschien wat ongemakkelijk voelen. Wie op zijn gemak wil eten, moet dat maar thuis doen. Ik vind dat je als kerk dat ongemak op moet zoeken. En ik nodig je uit om de eerstvolgende keer dat binnen deze gemeenschap samen gegeten wordt, dat je dan op zijn minst naast degene gaat zitten aan wie je diep in je hart de meeste hekel hebt. Dat zou nog wel eens een interessant experiment kunnen worden....

Eenmaal per jaar deden de Romeinen iets raars. Altijd was het de gewoonte dat de rijken in het midden zaten met de prachtigste spijzen en mooiste wijnen. De armere mensen daaromheen, de slaven in de bediening. Maar eenmaal per jaar vierde men de Saturnaliën, een feest ter ere van de God Saturnus. Dan werden de rollen omgedraaid: de heren bedienden hun slaven. Het lijkt erop dat wat bij de Romeinen een carnavaleske grap was, voor christenen de regel werd. Dit moet voor henzelf en de mensen om hen heen uitermate verwarrend geweest zijn en blijkbaar ook niet zo makkelijk vol te houden. Maar dit is wat de christelijke maaltijd kan en wil zijn: de wereld op zijn kop.

5. Jezus schuift bij jou aan tafel

Ten slotte: vanmorgen heb ik het gehad, over de maaltijd, over Jezus, over de ander. Nu wil ik het nog even hebben over jou, persoonlijk, zoals je hier zit. Want we hebben het de hele tijd over de setting van een tafel en een maaltijd. Maar we zitten hier allemaal natuurlijk met ons eigen verhaal, met onze eigen ervaringen over hoe het is om aan tafel te eten.

Samen aan tafel zitten om te eten is natuurlijk een intiem gebeuren. Voor heel veel gezinnen is het een belangrijk moment. Het is de plek waar jij, idealiter, in de chaos van het bestaan, even veilig jezelf kan zijn. Ik weet niet wat jouw ervaringen zijn met zo'n maaltijd. Ik weet niet hoe het voor jou is om aan tafel te schuiven... of hoe het voor jou was. We weten allemaal dat het aan tafel lang niet altijd veilig is. Wie in een verstoord gezin is opgegroeid, weet dat. Wie er ooit uit de groep heeft gelegen, weet dat. Wie ooit verraden of verlaten is door vrienden, weet dat. Al liggen de armen keurig naast het bord, onder de tafel wordt geschopt. Al is de toon van de conversatie vriendelijk, de intenties en gevolgen van woorden kunnen vernietigend zijn.

Ik denk dat wij allemaal wel eens aan zo'n tafel gegeten hebben. Een plek waar - in de woorden van de profeten - geroepen werd: 'vrede, vrede, maar er was geen vrede'. Eettafels zijn soms verschrikkelijk plekken van groot en klein leed. Onwelkome plekken, soms zelfs voor de mensen die eraan zitten. De voorwaarden om aan te schuiven zijn soms onbillijk en manipulatief. En dan te horen dat je echt aan mag schuiven. Dat kan dan vooral bedreigend zijn. En als de christelijke kerk tegen jou zegt: kom, schuif aan, dan stap jij wellicht liever opzij. Zo niet uiterlijk, dan toch van binnen. Je hebt alle reden om op je hoede te blijven, en waakzaam tegenover de ander.

En waarschijnlijk ben je daarin niet veel anders dan Zacheüs en die andere mensen die een man tegenkwamen die zichzelf bij hen aan tafel uitnodigde. Die zichzelf ook bij jou aan tafel uitnodigt. Want deze Jezus belooft jou iets in het laatste boek van de Bijbel ('Openbaring' heet dat boek). Jezus wordt daar sprekend opgevoerd en zegt: *Ik sta voor de deur en klop aan. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnenkomen, en we zullen samen eten, ik met hem en hij met mij.*

Jezus belooft dat hij, namens de Vader zelf, zal zorgen dat het veilig is. Want aan de christelijke tafel is deze Jezus de gastheer, die zelf zal zorgen dat je bord niet leeg raakt, je glas blijft gevuld. Die met zijn humor en levendigheid de gesprekken op gang houdt, op een lichte toon. En je zult merken dat jouw honger, jouw verlangen, jouw dromen, voor hem belangrijk zijn. Dat hij ze kent en jou belooft dat hij ze op zijn manier werkelijkheid zal laten worden. En terwijl de avond vordert, zul je merken dat je niet alleen met hem bent, maar dat je omringd bent door mensen zoals jij. En misschien kom je met een blijde schok tot de ontdekking, dat het goed is hier. Dat je zelfs jezelf vergeten bent. En nergens ben je meer jezelf, dan wanneer je jezelf kunt vergeten. Dit betekent het om Christen te worden. Dit wil het zeggen om aan te schuiven bij Jezus aan tafel.

Vragen voor de bespreking

1. “De maaltijd is in culturen altijd een bevestiging van de sociale verhoudingen”. Herken je dit? Wat zijn de standaard afspraken rond de maaltijd die in Nederland gelden. Hoe merk je hier de bevestiging van sociale verhoudingen? Wat valt je op als je de Nederlandse conventies vergelijkt met die in het buitenland, zeker in afwijkende culturen? En in hoeverre heeft dit invloed op de manier waarop de christelijke kerk de maaltijd viert?
2. “Jezus werd daarom zelfs malicieus een vreetzak en dronkaard genoemd door zijn tegenstanders, een vriend van corrupte ambtenaren en hun hoertjes.” Klopt dit beeld van Jezus met het beeld met het beeld dat jij zelf van Jezus hebt? En wat is de reden dat Jezus aanschoof bij dit soort mensen? Wat heeft het te maken met zijn missie?
3. Jezus is op een bijzondere manier bij de christelijke maaltijd aanwezig. Hij deelt zichzelf uit in brood en wijn. In het verleden is er binnen de christelijke kerk druk gespeculeerd over de manier waarop Jezus aanwezig is. Hoe zie jij dat? Is Jezus op een andere manier aanwezig in brood en wijn dan in een preek of een lied?
4. “Eettafels zijn soms verschrikkelijk plekken van groot en klein leed. Onwelkome plekken, soms zelfs voor de mensen die eraan zitten”. Heb jij ervaringen aan een eettafel die echt heel vervelend zijn? Kun jij je een moment herinneren dat het liefst van tafel weg wilde, zo verschrikkelijk vond je het om er te zijn?
5. Hoe zou de Oosterparkkerk de maaltijd van de Heer zo kunnen vieren dat het ‘Koninkrijk van God’ er vorm krijgt? Op welke manieren kan de christelijke tafel vandaag de dag de (onrechtvaardige) maatschappelijke verhoudingen omkeren?